

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREDI YA 12

XITSONGA: RIRIMI RO ENGETELA RA VUMBIRHI (SAL)

PAPILA RA 2 (P2)

HUKURI 2013

TIMARAKA: 80

NKARHI: tiawara ti2

Papila leri ri na 7 wa tipheji.

SWITSUNDZUXO

1. Papila leri ri avanyisiwile hi SWIYENGE SWINHARHU:

XIYENGE XA A:	Switshuriwa swa switsalwana	(40)
XIYENGE XA B:	Switshuriwa swa switsalwambiko swo leha	(20)
XIYENGE XA C:	Switshuriwa swa switsalwambiko swo koma	(20)
2. U languteriwa ku hlamula xivutiso XIN'WE eka xiyenge XIN'WANA na XIN'WANA.
3. Hlamula swivutiso hinkwaswo hi ririmi ra Xitsonga.
4. Sungula ku hlamula xivutiso XIN'WANA NA XIN'WANA eka pheji YINTSHWA.
5. Endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala ntirho wa wena. Tsala nkunguhato wa wena u nga si sungula xitsalwana xa wena. U nga tirhisa mimepe yo hlengeleta miehleketo.
6. Le henhla ka pheji leyi ku fanele ku tsariwa hi maletere lamakulu leswaku i NKUNGUHATO.
7. Tirhisa kwalomu ka 60 wa timinete eka XIYENGE XA A, 30 wa timinete eka XIYENGE XA B na 30 wa timinete eka XIYENGE XA C.
8. Nombora nhlamulo hilaha swivutiso swi nomboriweke hakona.
9. Nyika nhlamulo yin'wana na yin'wana ya wena nhlokomhaka leyi faneleke.
10. Tsala hi vurhon'wana (swi saseka no vonaka).

XIYENGE XA A: SWITSHURIWA SWA SWITSALWANA**XIVUTISO XA 1****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwana hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va na marito ya kwalomu ka 200–250.

1.1 **Ndzi murhangeri wa xitichi xa maphorisa.
Hi byeli leswi u nga ta swi endla.** [40]

1.2 **Masingita lama ndzi nga ta ka
ndzi nga ma rivali.** [40]

1.3 ***Munhu wa ndhuma loyi a ndzi tsakisaka.*** [40]

1.4 **Loko u dyondzekile wa tiphina.** [40]

1.5 Hlawula xifaniso xin'we eka leswi landzelaka kutani u tsala xitsalwana hi xona.

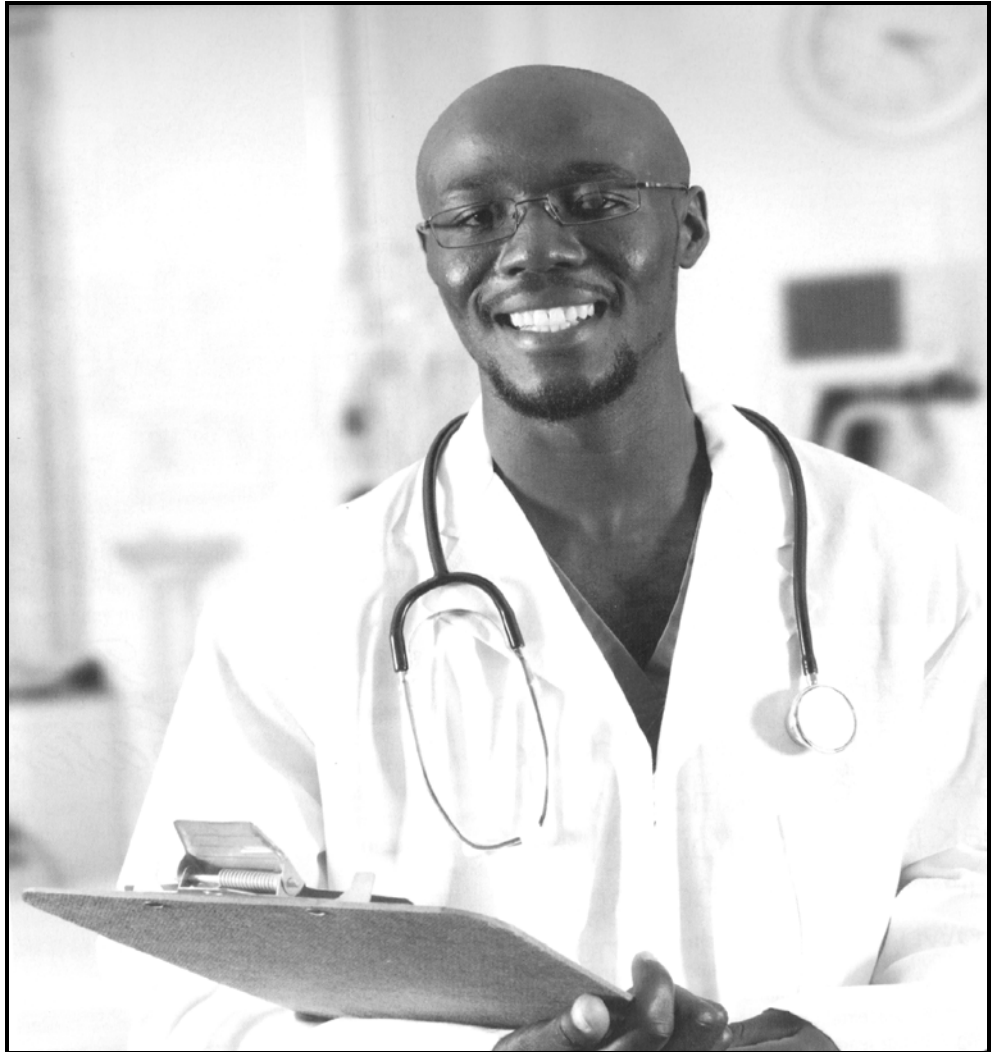
1.5.1 Xifaniso xa 1

[Xifaniso lexi xi huma eka Skyways, September 2012, p.67]

[40]

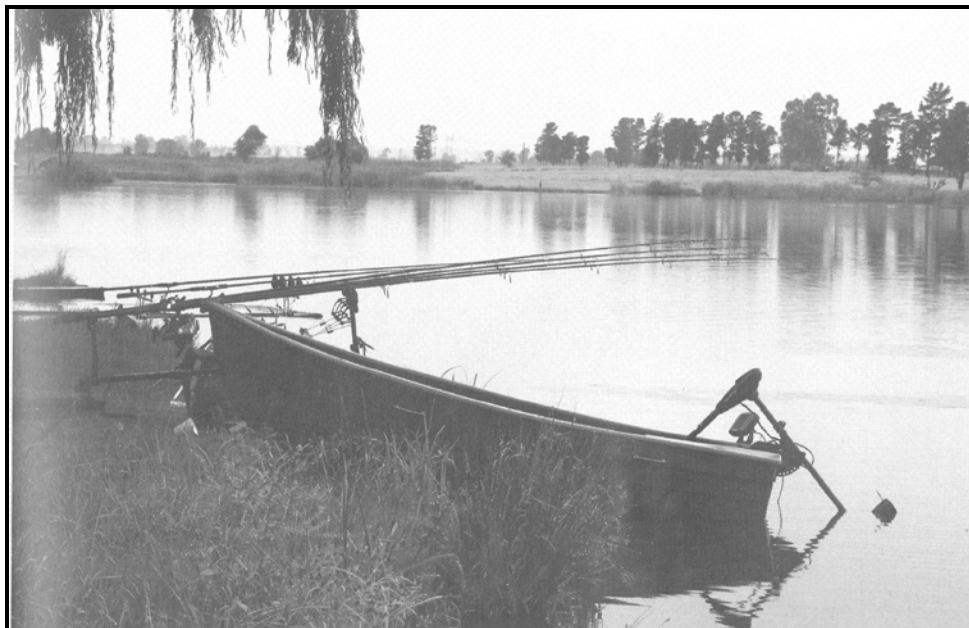
1.5.2 Xifaniso xa 2

[Xifaniso lexi xi huma eka *Skyways*, p.28, April 2011]

[40]

1.5.3 Xifaniso xa 3

[Xifaniso lexi xi huma eka *Skyways*, p.45, April 2011]**[40]**

1.5.4 Xifaniso xa 4

[Xifaniso lexi xi huma eka www.google.com]**[40]****NTSENGO WA XIYENGE XA A:****40**

XIYENGE XA B: SWITSHURIWA SWA SWITSALWAMBIKO SWO LEHA**XIVUTISO XA 2****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na marito ya kwalomu ka 80–100.
- Sungula nhlamulo ya wena eka pheji yintshwa.

2.1 PAPILA RA XIKAYA

Tsalela sesi wa wena papila u n'wi hoyozela endzhaku ka loko a kumile n'wana wa mufana.

[20]**2.2 PAPILA RA XIMFUMO**

Tsalela va ka *Coca-Cola* PAPILA RA XIMFUMO u kombela ku pfuniwa hi mali yo aka ndhawu yo hlayisa vadyuhari va ndhawu ya ka n'wina.

[20]**2.3 N'WANGULANO**

Tsala N'WANGULANO exikarhi ka muchayeri wa thekisi na mukhandziyi lava holovaka hi mapfalelo ya rivanti ra thekisi hi mukhandziyi.

[20]**2.4 XIVIKO**

Tsala XIVIKO xa ndzavisiso lowu u wu endleke endhawini ya ka n'wina hi ku biha emirini ka vana va vanhwanyana.

[20]**NTSENGO WA XIYENGE XA B: 20**

XIYENGE XA C: SWITSHURIWA SWA SWITSALWAMBIKO SWO KOMA**XIVUTISO XA 3****Swiletelo:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na marito ya kwalomu ka 60–80.
- Sungula nhlamulo ya wena eka pheji yintshwa.

3.1 XINAVETISO

Tsala XINAVETISO xa bindzu ra wena ra misisi. [20]

3.2 KHADI

Tsalela munghana wa wena KHADI u n'wi navelela mikateko eka rendzo ro ya entsungeni wa malwandle. [20]

3.3 PHOSITARA

Tsala PHOSITARA yo tlangela siku ra vantshwa emugangeni wa ka n'wina. [20]

NTSENGO WA XIYENGE XA C: 20
NTSENGO WA TIMARAKA: 80